

Vitenskapelig navn: ***Chara curta*** Nolte ex Kützing

Norsk navn: **Knippebustkrans**

Familie: Characeae – Kransalgefamilien

Artsbeskrivelse

Knippebustkrans *Chara curta* tilhører de «små» *Chara*-artene. Planten har egen han- og hunnplanter (dioik).

Hos knippebustkrans er det piggceller på hver tredje barkcellerekke (triplostik). De primære barkcellerekkene, dvs. de som har piggceller, er bredere enn de uten piggceller (tylakant).

Piggcellene sitter 1-6 i klynger eller 3-4 sammen og er omtrent like lange eller mye lengre enn stengelbredden. Piggcellene sitter tett og planten får dermed et bustete utseende.

Kransgrenene er kortere enn internodiene. Cellene rett under kransgrenene (stipulidene) danner to cellerekker, er tynne og spisse, og like lange eller lengre enn stengeldiameteren.

Figur 1. Knippebustkrans *Chara curta*. Habitus. Galtedalstjern, Jevnaker. Foto: ©Anders Langangen.

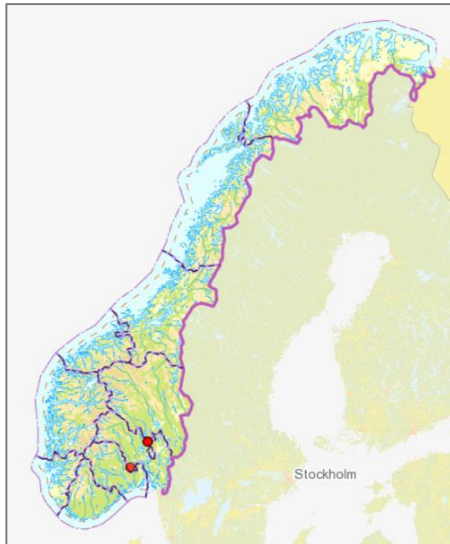
Økologi

Knippebustkrans er en ferskvannsart og er bare funnet i kalkrike innsjøer, hvor den vokser på grunt vann, ofte sammen med bustkrans *C. aspera*.

Utbredelse

Arten er bare kjent fra fire lokaliteter i Norge; Spiketjern og Lille Mysutjern ved Kongsberg (kransalgesjø), Vienbråtåstjern (Bråtåstjern) i Gran (tjønnakssjø) og Vestre Galtedalstjern i Jevnaker (kransalgesjø). Vienbråtåstjern er en eutrof innsjø og kransalger er ikke gjenfunnet etter 2007. De øvrige er næringsfattige innsjøer.

I Sverige er det bare gamle funn, ingen registreringer etter 1917, og arten regnes som utgått på alle lokalitetene (Blindow m.fl. 2007, Langangen 2007, www.artportalen.se). Den er ellers funnet i Tyskland og Storbritannia (Langangen 2005). Den er også rapportert fra Marokko (Feldmann 1953) men dette funnet er ikke sitert av Muller m.fl. (2017).

Figur 2. Kjent utbredelse av knippebustkrans i Norge. artskart.no, 23.10.2020). Bare belagte funn fra museene er inkludert.

Synonym

Chara aspera var. *curta* ((Nolte ex Kützing) A. Braun ex H. von Leonhardi) A. Braun, *Chara aspera* f. *polyacantha* Migula, *Chara desmacantha* Groves & Bullock-Webster

Rødlistestatus

Knippebustkrans *Chara curta* er vurdert som sterkt truet (EN) i Norge pga. svært liten utbredelse, pågående nedgang og dårlig habitatkvalitet (Husa m.fl. 2021).

Hovedkjennetegn

Knippebustkrans kjennetegnes ved:

- Liten plante som ofte vokser på grunt vann i kalksjøer
- Piggceller i knipper, like lange eller lengre enn stengeldiameteren
- Egne han- og hunnplanter

Forvekslingsarter

Knippebustkrans *Chara curta* er svært lik bustkrans *C. aspera* og ble tidligere vurdert som en varietet av denne arten. Knippebustkrans skiller fra bustkrans på piggcellene, bustkrans har enkle piggceller mens knippebustkrans har lange piggceller i knipper. *Chara*-artene har barkceller. Dette er den viktigste skillekarakterer i forhold til de øvrige kransalgeslektene; *Nitella*, *Tolypella* og *Lamprothamnium*. Se Langangen (2007) for andre skillekarakterer.

Mange *Chara*-arter er sterkt innsatt med kalk. For å se skillekarakterene må kalken fjernes. Dette gjøres enklest vha. en svak eddikløsning (7%) eller saltsyre (10%).

Referanser

Blindow, I., Krause, W., Ljungstrand, E. & Koistoinen, M. 2007. Bestämningsnyckel för kransalger i Sverige. Svensk Botanisk Tidskrift 101: 165-220.

Feldmann, G. 1953. Charophycees Marocaines. Bull. Soc. Sci. Maroc 33: 13-22

Husa V, Eilertsen M, Langangen A, Schneider S og Steen H (24.11.2021). Alger: Vurdering av *Chara curta* for Norge. Norsk rødliste for arter 2021. Artsdatabanken.

<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/24143> Langangen, A. 2005. Charophytes collected in Cos Clare (H9) and South-east Galway (H15) in 2003. Irish Naturalists' Journal 28: 151-158.

Langangen, A. 2007. Kransalger og deres forekomst i Norge. Saeculum forlag.

Referanse: Anders Langangen og Marit Mjelde 2021. Faktaark: *Chara curta* Knippebustkrans. Versjon 1. Fotoflora vannplanter. Norsk institutt for vannforskning.

Muller, S.D., L. Rhazi, I.M. Soulie-Märsche, M. Benslama, M. Bottollier-Curtet, A. Daoud-Bouattour, G. De Belair, Z. Ghrabi-Gammat, P. Grillas, L. Paradis & H.Zouaidia-Abdelkassa 2017. Diversity and Distribution of Characeae in the Maghreb (Algeria, Morocco, Tunisia). *Cryptogamie, Algol.* 38: 201-251.